

PLOTINI
OPERA

EDIDERVNT

PAUL HENRY

ET

HANS-RUDOLF SCHWYZER

TOMVS III

ENNEAS VI

OXONII

E TYPOGRAPHEO CLARENDONIANO

30 ἐνδέχεται οὔτε λέγειν οὔτε λαβεῖν· ἀλλ' ὑπεράνω κείμενον μόνον τοῦτο ἀληθεία ἐλεύθερον, ὅτι μηδὲ δουλεῦόν ἐστιν ἑαυτῷ, ἀλλὰ μόνον αὐτὸ καὶ ὄντως αὐτό, εἴ γε τῶν ἄλλων ἕκαστον αὐτὸ καὶ ἄλλο.

21. 31 μόνον cum κείμενον coniungendum

32 ἀλλὰ: ἀλλὰ καὶ x

ΠΕΡΙ ΤΑΓΑΘΟΥ Η ΤΟΥ ΕΝΟΣ

1. Πάντα τὰ ὄντα τῷ ἐνί ἐστιν ὄντα, ὅσα τε πρώτως ἐστὶν ὄντα, καὶ ὅσα ὀπωσοῦν λέγεται ἐν τοῖς οὖσιν εἶναι. τί γὰρ ἂν καὶ εἴη, εἰ μὴ ἐν εἴη; ἐπεὶπερ ἀφαιρεθέντα τοῦ ἐν ὃ λέγεται οὐκ ἐστὶν ἐκεῖνα. οὔτε γὰρ στρατὸς ἐστὶν, εἰ μὴ ἐν ἐσται, οὔτε χορὸς οὔτε ἀγέλη μὴ ἐν 5 ὄντα. ἀλλ' οὐδὲ οἰκία ἢ ναὺς τὸ ἐν οὐκ ἔχοντα, ἐπεὶπερ ἡ οἰκία ἐν καὶ ἡ ναὺς, ὃ εἰ ἀποβάλοι, οὐτ' ἂν ἡ οἰκία ἔτι οἰκία οὔτε ἡ ναὺς. τὰ τοίνυν συνεχῇ μεγέθη, εἰ μὴ τὸ ἐν αὐτοῖς παρείη, οὐκ ἂν εἴη· τμηθέντα γοῦν, καθόσον τὸ ἐν ἀπόλλυσιν, ἀλλάσσει τὸ εἶναι. καὶ δὴ καὶ τὰ τῶν 10 φυτῶν καὶ ζώων σώματα ἐν ὄντα ἕκαστα εἰ φεύγοι τὸ ἐν εἰς πλήθος θρυπτόμενα, τὴν οὐσίαν αὐτῶν, ἣν εἶχεν, ἀπώλεσεν οὐκέτι ὄντα ἃ ἦν, ἀλλὰ δὲ γενόμενα καὶ ἐκεῖνα, ὅσα ἐν ἐστί. καὶ ἡ υἱεία δέ, ὅταν εἰς ἐν συνταχθῇ τὸ σῶμα, καὶ κάλλος, ὅταν ἡ τοῦ ἐνὸς τὰ μόρια κατὰσχη 15 φύσιν· καὶ ἀρετὴ δὲ ψυχῆς, ὅταν εἰς ἐν καὶ εἰς μίαν ὁμολογίαν ἐνωθῇ. ἀρ' οὖν, ἐπειδὴ ψυχὴ τὰ πάντα εἰς ἐν ἄγει δημιουργοῦσα καὶ πλάττουσα καὶ μορφοῦσα καὶ

Enn. = w(= AE) B x(= RJ) U C Q; inde ab 9. 35· Enn. = w(= AE) B R J U C Q

1. 4-13 et 32-4 cf. *Stoic. Vet. Fr.* ii, n. 366-8 et 1013 (= *Sext. Emp. Adu. Math.* 9. 78); *Philo De aetern. mundi* 79; *Sext. Emp. Adu. math.* 7. 102; *Plot. V.* 5. 4. 31; *VI.* 2. 10. 3-4; 11. 8 et 16; *VI.* 6. 13. 18-25 18 δημιουργοῦσα καὶ πλάττουσα cf. *Plat. Epinomis* 981 b 8 et 984 c 3-4

1. 3 τί—εἴη¹ *quid enim iam existeret* 3-4 ἀφαιρεθέντος τοῦ ἐνὸς x
4 δ (om. x) λέγεται cum τοῦ ἐν coniungendum 14 συναχθῇ wB

συντάττουσα, ἐπὶ ταύτην ἐλθόντας δεῖ λέγειν, ὡς αὕτη
 20 τὸ ἐν χορηγεῖ καὶ αὕτη ἐστὶ τὸ ἐν; ἢ ὥσπερ τὰ ἄλλα
 χορηγοῦσα τοῖς σώμασιν οὐκ ἔστιν αὕτη ὃ δίδωσιν, οἷον
 μορφή καὶ εἶδος, ἀλλ' ἕτερα αὐτῆς, οὕτω χρή, εἰ καὶ ἐν
 δίδωσιν, ἕτερον ὃν αὐτῆς νομίζειν αὐτὴν διδόναι καὶ πρὸς τὸ
 ἐν βλέπουσαν ἐν ἑκαστον ποιεῖν, ὥσπερ καὶ πρὸς ἄνθρωπον
 25 ἄνθρωπον, συλλαμβάνουσαν μετὰ τοῦ ἀνθρώπου τὸ ἐν αὐτῷ
 ἐν. τῶν γὰρ ἐν λεγομένων οὕτως ἑκαστόν ἐστιν ἐν, ὡς ἔχει
 καὶ ὃ ἐστιν, ὥστε τὰ μὲν ἦττον ὄντα ἦττον ἔχειν τὸ ἐν, τὰ
 δὲ μᾶλλον μᾶλλον. καὶ δὴ καὶ ψυχὴ ἕτερον οὐσα τοῦ ἐνός
 <τὸ> μᾶλλον <ἐν> ἔχει κατὰ λόγον τοῦ μᾶλλον καὶ ὄντως
 30 εἶναι. [τὸ μᾶλλον ἐν] οὐ μὴν αὐτὸ τὸ ἐν· ψυχὴ γὰρ μία
 καὶ συμβεβηκός πως τὸ ἐν, καὶ δύο ταῦτα ψυχὴ καὶ ἐν,
 ὥσπερ σῶμα καὶ ἐν. καὶ τὸ μὲν διεστηκός, ὥσπερ χορός,
 πορρωτάτω τοῦ ἐν, τὸ δὲ συνεχὲς ἐγγυτέρω· ψυχὴ δὲ ἔτι
 μᾶλλον κοινωνοῦσα καὶ αὐτῇ. εἰ δ' ὅτι ἄνευ τοῦ ἐν εἶναι
 35 οὐδ' ἂν ψυχὴ εἴη, ταύτη εἰς ταυτόν τις ἄγει ψυχὴν καὶ
 τὸ ἐν, πρῶτον μὲν καὶ τὰ ἄλλα <ᾧ> ἐστὶν ἑκαστα μετὰ
 τοῦ ἐν εἶναι ἐστίν· ἀλλ' ὅμως ἕτερον αὐτῶν τὸ ἐν—οὐ
 γὰρ ταυτόν σῶμα καὶ ἐν, ἀλλὰ τὸ σῶμα μετέχει τοῦ
 ἐν—ἔπειτα δὲ πολλὴ ἢ ψυχὴ καὶ ἢ μία καὶ εἰ μὴ ἐκ
 40 μερῶν· πλείσται γὰρ δυνάμεις ἐν αὐτῇ, λογίζεσθαι,
 ὀρέγεσθαι, ἀντιλαμβάνεσθαι, ἃ τῷ ἐν ὥσπερ δεσμῷ
 συνέχεται. ἐπάγει μὲν δὴ ψυχὴ τὸ ἐν ἐν οὐσα καὶ
 αὐτῇ ἄλλω· πασχει δὲ τοῦτο καὶ αὐτῇ ὑπ' ἄλλου.

2. Ἄρ' οὖν ἐκάστω μὲν τῶν κατὰ μέρος ἐν οὐ ταυτόν
 ἢ οὐσία αὐτοῦ καὶ τὸ ἐν, ὅλω δὲ τῷ ὄντι καὶ τῇ οὐσίᾳ
 ταυτόν ἢ οὐσία καὶ τὸ ὄν καὶ τὸ ἐν; ὥστε τὸν

1. 22 μορφήν w <τὸ> ἐν Vitringa 24 βλέπουσα x πρὸς
 ἀνθρώπων scil. βλέπουσαν 25 ἀνθρώπων scil. ποιεῖν 26-7 ὡς—ἐστίν
 sicut et hoc ipsum quod est in se habet Ficinus recte 30 τὸ μᾶλλον ἐν ut
 correctionem ad 29 μᾶλλον¹ transposuimus 36 <ᾧ> H-S¹ ἑκαστον
 x 39 καὶ ἢ μία etiam quae una est καὶ om. x 42 ἐν οὐσα
 A³ (= Ficinus): ἐνοῦσα BxUCQ; ἐνοῦσα w 2. 2 τῇ: ἢ x

ἐξευρόντα τὸ ὄν ἐξευρηκέναι καὶ τὸ ἐν; καὶ αὐτὴν τὴν
 οὐσίαν αὐτὸ εἶναι τὸ ἐν· οἷον, εἰ νοῦς ἢ οὐσία, νοῦν καὶ 5
 τὸ ἐν εἶναι πρῶτως ὄντα ὃν καὶ πρῶτως ἐν, μεταδιδόντα
 δὲ τοῖς ἄλλοις τοῦ εἶναι οὕτως καὶ κατὰ τοσοῦτον καὶ τοῦ
 ἐνός. τί γὰρ ἂν τις καὶ παρ' αὐτὰ εἶναι αὐτὸ φῆσαι;
 ἢ γὰρ ταυτόν τῷ ὄντι—ἄνθρωπος γὰρ καὶ εἰς
 ἄνθρωπος ταυτόν—ἢ οἷον ἀριθμός τις ἐκάστου, ὥσπερ 10
 εἰ δύο τινὰ ἔλεγε, οὕτως ἐπὶ μόνου τινός τὸ ἐν. εἰ μὲν
 οὖν ὁ ἀριθμὸς τῶν ὄντων, δῆλον ὅτι καὶ τὸ ἐν· καὶ
 ζητητέον τί ἐστίν. εἰ δὲ ψυχῆς ἐνέργημα τὸ ἀριθμεῖν
 ἐπεξιούσης, οὐδὲν ἂν εἴη ἐν τοῖς πράγμασι τὸ ἐν. ἀλλ'
 ἔλεγεν ὁ λόγος, εἰ ἀπολεί ἑκαστον τὸ ἐν, μὴδ' ἔσσεσθαι τὸ 15
 παράπαν. ὅρᾳν οὖν δεῖ, εἰ ταυτόν τὸ ἐν ἑκαστον καὶ τὸ
 ὄν, καὶ τὸ ὅλως ὄν καὶ τὸ ἐν. ἀλλ' εἰ τὸ ὄν τὸ ἐκάστου
 πλήθός ἐστι, τὸ δὲ ἐν ἀδύνατον πλήθος εἶναι, ἕτερον ἂν
 εἴη ἐκάτερον. ἄνθρωπος γοῦν καὶ ζῷον καὶ λογικόν καὶ
 πολλὰ μέρη καὶ συνδεῖται ἐνὶ τὰ πολλὰ ταῦτα· ἄλλο ἄρα 20
 ἄνθρωπος καὶ ἐν, εἰ τὸ μὲν μεριστόν, τὸ δὲ ἀμερές. καὶ
 δὴ καὶ τὸ ὅλον ὄν πάντα ἐν αὐτῷ ἔχον τὰ ὄντα πολλὰ
 μᾶλλον ἂν εἴη καὶ ἕτερον τοῦ ἐνός, μεταλήψει δὲ ἔχον
 καὶ μεθέξει τὸ ἐν. ἔχει δὲ καὶ ζῶν [καὶ νοῦν] τὸ ὄν·
 οὐ γὰρ δὴ νεκρόν· πολλὰ ἄρα τὸ ὄν. εἰ δὲ νοῦς τοῦτο 25
 εἴη, καὶ οὕτω πολλὰ ἀνάγκη εἶναι. καὶ ἔτι μᾶλλον, εἰ τὰ
 εἶδη περιέχει· οὐδὲ γὰρ ἢ ἰδέα ἐν, ἀλλ' ἀριθμὸς μᾶλλον
 καὶ ἐκάστη καὶ ἢ σύμπασα, καὶ οὕτως ἐν, ὥσπερ ἂν εἴη

2. 4 cf. Aristot. *Metaph.* I 2. 1054^a13 5-6 cf. Origenes Platonicus
Fr. 7 = Proclus *In Plat. Theol.* ii. 4, p. 31. 16-17 S-W, sed incertum uter
 prior, Plotinus an Origenes 9-10 = Aristot. *Metaph.* Γ 2. 1003^b25-7
 15 ἔλεγεν ὁ λόγος cf. VI. 9. 1. 3-14 25 cf. V. 4. 2. 43

2. 8 παρ' αὐτὰ praeter ens intellectumque Ficinus recte 9 ἢ A³ =
 Ficinus: εἰ Enn. 12 ὁ om. x 13 τὸ Enn.: τῷ A³ (= Ficinus), sed τὸ
 ἀριθμεῖν obiectum ad ἐπεξιούσης 15 μὴδ' ἔσσεσθαι A³: μὴ δέεσθαι
 A³ EBRUCQ; μὴδ' εἶναι J 23 ἕτερα x 24 καὶ νοῦν del. Harder
 28 εἴη scripsit Harder: εἰ ἢ WBCQ; εἰ ἢ U: εἰ καὶ x

ὁ κόσμος ἔν. ὅλως δὲ τὸ μὲν ἐν τὸ πρῶτον, ὁ δὲ νοῦς καὶ
 30 τὰ εἶδη καὶ τὸ ὄν οὐ πρῶτα. εἰδὸς τε γὰρ ἕκαστον ἐκ
 πολλῶν καὶ σύνθετον καὶ ὑστερον· ἐξ ὧν γὰρ ἕκαστόν ἐστι,
 πρότερον ἐκεῖνα. ὅτι δὲ οὐχ ὅλον τε τὸν νοῦν τὸ πρῶτον
 εἶναι καὶ ἐκ τῶνδε δῆλον ἔσται· τὸν νοῦν ἀνάγκη ἐν τῷ
 νοεῖν εἶναι καὶ τὸν γε ἄριστον καὶ τὸν οὐ πρὸς τὸ ἔξω
 35 βλέποντα νοεῖν τὸ πρὸ αὐτοῦ· εἰς αὐτὸν γὰρ ἐπιστρέφει
 εἰς ἀρχὴν ἐπιστρέφει. καὶ εἰ μὲν αὐτὸς τὸ νοοῦν καὶ τὸ
 νοούμενον, διπλοῦς ἔσται καὶ οὐχ ἀπλοῦς οὐδὲ τὸ ἔν· εἰ
 δὲ πρὸς ἕτερον βλέπει, πάντως πρὸς τὸ κρεῖττον καὶ
 πρὸ αὐτοῦ. εἰ δὲ καὶ πρὸς αὐτὸν καὶ πρὸς τὸ κρεῖττον,
 40 καὶ οὕτως δεύτερον. καὶ χρὴ τὸν νοῦν τοιοῦτον τίθεσθαι,
 ὅλον παρεῖναι μὲν τῷ ἀγαθῷ καὶ τῷ πρῶτῳ καὶ βλέπειν
 εἰς ἐκεῖνον, συνεῖναι δὲ καὶ ἑαυτῷ νοεῖν τε καὶ ἑαυτὸν
 καὶ νοεῖν ἑαυτὸν ὄντα τὰ πάντα. πολλοῦ ἄρα δεῖ τὸ ἐν
 εἶναι ποικίλον ὄντα. οὐ τοίνυν οὐδὲ τὸ ἐν τὰ πάντα
 45 ἔσται, οὕτω γὰρ οὐκέτι ἐν εἶη· οὐδὲ νοῦς, καὶ γὰρ
 ἂν οὕτως εἶη τὰ πάντα τοῦ νοῦ τὰ πάντα ὄντος· οὐδὲ
 τὸ ὄν· τὸ γὰρ ὄν τὰ πάντα.

3. Τί ἂν οὖν εἶη τὸ ἐν καὶ τίνα φύσιν ἔχον; ἢ οὐδὲν θαυ-
 μαστὸν μὴ ῥάδιον εἰπεῖν εἶναι, ὅπου μὴδὲ τὸ ὄν ῥάδιον
 μὴδὲ τὸ εἶδος· ἀλλ' ἔστιν ἡμῖν γνώσις εἴδωσις ἐπεριειδομένη.
 ὅσα δ' ἂν εἰς ἀνείδεον ἢ ψυχὴ ἦ, ἐξαδυνατούσα περιλα-
 5 βεῖν τῷ μὴ ὀρίζεσθαι καὶ ὅλον τυποῦσθαι ὑπὸ ποικίλου τοῦ
 τυποῦντος ἐξολισθάνει καὶ φοβεῖται, μὴ οὐδὲν ἔχη. διὸ
 κάμνει ἐν τοῖς τοιοῦτοις καὶ ἀσμένῃ καταβαίνει πολλάκις
 ἀποπίπτουσα ἀπὸ πάντων, μέχρις ἂν εἰς αἰσθητὸν ἦκη ἐν
 στερεῷ ὥσπερ ἀναπαυομένη· ὅλον καὶ ἡ ὄψις κάμνουσα ἐν
 10 τοῖς μικροῖς τοῖς μεγάλοις ἀσμένως περιπίπτει. καθ' ἑαυ-

3. 9 στερεῷ cf. Plat. *Phaedr.* 246 c 3

2. 34 τὸ: τὰ w 36 τὸ νοοῦν: τὸν νοῦν x 39 πρὸ: τὸ πρὸ w
 39 καὶ¹ om. w 41 τὸ πρῶτον x 42 ἐκεῖνον scil. τὸ ἐν 3. 5 τῷ:
 τὸ x 6 ἔχη AR: ἔχει EBJUCQ

τὴν δὲ ἢ ψυχὴ ὅταν ἰδεῖν ἐθέλῃ, μόνον ὁρῶσα τῷ συνεῖναι
 καὶ ἐν οὖσα τῷ ἐν εἶναι αὐτῷ οὐκ οἶεται πῶ ἔχειν ὃ ζητεῖ,
 ὅτι τοῦ νοουμένου μὴ ἕτερόν ἐστιν. ὅμως δὴ χρὴ οὕτως
 ποιεῖν τὸν μέλλοντα περὶ τὸ ἐν φιλοσοφῆσιν. ἐπεὶ τοίνυν
 ἐν ἔστιν ὃ ζητούμεν, καὶ τὴν ἀρχὴν τῶν πάντων ἐπισκο- 15
 ποῦμεν, τάγαθόν καὶ τὸ πρῶτον, οὔτε πόρρω δεῖ γενέσθαι
 τῶν περὶ τὰ πρῶτα εἰς τὰ ἔσχατα τῶν πάντων πεσόντα,
 ἀλλ' ἰέμενον εἰς τὰ πρῶτα ἐπαναγαγεῖν ἑαυτὸν ἀπὸ τῶν
 αἰσθητῶν ἐσχάτων ὄντων, κακίας τε πάσης ἀπηλλαγμένον
 εἶναι ἅτε πρὸς τὸ ἀγαθὸν σπεύδοντα γενέσθαι, ἐπὶ τε τὴν 20
 ἐν ἑαυτῷ ἀρχὴν ἀναβεβηκέναι καὶ ἐν ἐκ πολλῶν γενέσθαι
 ἀρχῆς καὶ ἐνὸς θεατὴν ἐσόμενον. νοῦν τοίνυν χρὴ γενόμε-
 νον καὶ τὴν ψυχὴν τὴν αὐτοῦ νῷ πιστεύσαντα καὶ ὑφιδρύ-
 σαντα, ἢν' ἃ ὁρᾷ ἐκεῖνος ἐγγρηγορυῖα δέχοιτο, τούτῳ θεᾶσθαι
 τὸ ἐν οὐ προστιθέντα αἰσθησιν οὐδεμίαν οὐδέ τι παρ' αὐτῆς 25
 εἰς ἐκεῖνον δεχόμενον, ἀλλὰ καθαρῷ τῷ νῷ τὸ καθαρῶτατον
 θεᾶσθαι καὶ τοῦ νοῦ τῷ πρῶτῳ. ὅταν τοίνυν ὁ ἐπὶ τὴν
 θέαν τοῦ τοιούτου ἑσταλμένος ἢ μέγεθος ἢ σχῆμα ἢ ὄγκον
 περὶ ταύτην τὴν φύσιν φαντασθῇ, οὐ νοῦς τούτῳ ἡγεμῶν
 γίνεται τῆς θέας, ὅτι μὴ νοῦς τὰ τοιαῦτα πέφυκεν ὁρᾶν, 30
 ἀλλ' ἔστιν αἰσθήσεως καὶ δόξης ἐπομένης αἰσθήσει ἢ
 ἐνέργεια. ἀλλὰ δεῖ λαβεῖν παρὰ τοῦ νοῦ τὴν ἐπαγγελίαν
 ὧν δύνатаι. δύνатаι δὲ ὁρᾶν ὁ νοῦς [ἢ τὰ πρὸ αὐτοῦ] ἢ

3. 26 cf. Anaxagoras *Fr.* B 12

29 νοῦς ἡγεμῶν cf. Plat. *Leg.* 963 a 8

3. 11 ἰδεῖν obiectum τὸ ἐν μόνον Q^{ac} (o in η mut. Q¹) Kirchhoff:
 μόνην wBxUCQ^{pc} 12 ἐν οὖσα: ἐνοῦσα x τῷ ἐν εἶναι αὐτῷ
 coniungendum cum οὐκ οἶεται ἐν εἶναι: ἐνεῖναι x 14 φιλοσοφῆ-
 σαι x 15 τῶν πάντων om. x 16 οὔτε recipitur a 19 τε et 20 τε
 18 ἰέμενον: εἰ ἔμενον x 20 ἅτε—γενέσθαι dum ad bonum affectat accedere
 Ficinus recte γενέσθαι del. Müller 22 ἀρχῆς A³ (= Ficinus) J:
 ἀρχὴν wBUCQ: ἀρχῆς uel ἀρχὴν R 24 ἢν' ἃ A³ = Ficinus: ἵνα Enn.
 24 θεᾶσθαι xU 26 ἐκεῖνον (scil. νοῦν) w: ἐκεῖνο BxUCQ 27 τὸ
 πρῶτον x 29 τοῦτο xQ 33 ἢ τὰ πρὸ αὐτοῦ ut correctionem ad
 34 del. Igal, *Emerita* 43, 1975, 181

τὰ αὐτοῦ ἢ τὰ πρὸ αὐτοῦ. καθαρὰ δὲ καὶ τὰ ἐν αὐτῷ,
 35 ἔτι δὲ καθαρώτερα καὶ ἀπλούστερα τὰ πρὸ αὐτοῦ, μᾶλλον
 δὲ τὸ πρὸ αὐτοῦ. οὐδὲ νοῦς τοῖνυν, ἀλλὰ πρὸ νοῦ· τί γὰρ
 τῶν ὄντων ἐστὶν ὁ νοῦς· ἐκείνο δὲ οὐ τι, ἀλλὰ πρὸ ἐκάσ-
 του, οὐδὲ ὄν· καὶ γὰρ τὸ ὄν οἶον μορφήν τὴν τοῦ ὄντος ἔχει,
 ἄμορφον δὲ ἐκείνο καὶ μορφῆς νοητῆς. γεννητικὴ γὰρ
 40 ἡ τοῦ ἐνὸς φύσις οὕσα τῶν πάντων οὐδὲν ἐστὶν αὐτῶν.
 οὔτε οὖν τι οὔτε ποιὸν οὔτε ποσὸν οὔτε νοῦν οὔτε ψυχὴν·
 οὐδὲ κινούμενον οὐδ' αὖ ἐστῶς, οὐκ ἐν τόπῳ, οὐκ ἐν χρόνῳ,
 ἀλλ' αὐτὸ καθ' αὐτὸ μονοειδές, μᾶλλον δὲ ἀνεί-
 δεον πρὸ εἰδους ὄν παντός, πρὸ κινήσεως, πρὸ στάσεως·
 45 ταῦτα γὰρ περὶ τὸ ὄν, ἃ πολλὰ αὐτὸ ποιεῖ. διὰ τί οὖν, εἰ
 μὴ κινούμενον, οὐχ ἐστῶς; ὅτι περὶ μὲν τὸ ὄν τούτων
 θάτερον ἢ ἀμφοτέρω ἀνάγκη, τό τε ἐστῶς στάσει ἐστῶς καὶ
 οὐ ταῦτ' ὅν τῇ στάσει· ὥστε συμβῆσεται αὐτῷ καὶ οὐκέτι
 ἀπλοῦν μενεῖ. ἐπεὶ καὶ τὸ αἷτιον λέγειν οὐ κατηγορεῖν
 50 ἐστὶ συμβεβηκός τι αὐτῷ, ἀλλ' ἡμῖν, ὅτι ἔχομεν τι παρ'
 αὐτοῦ ἐκείνου ὄντος ἐν αὐτῷ· δεῖ δὲ μηδὲ τὸ "ἐκείνου"
 μηδὲ "ὄντος" λέγειν ἀκριβῶς λέγοντα, ἀλλ' ἡμᾶς οἶον
 ἔξωθεν περιθέοντας τὰ αὐτῶν ἐρμηνεύειν ἐθέλειν πάθῃ ὅτε
 μὲν ἐγγύς, ὅτε δὲ ἀποπίπτοντας ταῖς περὶ αὐτὸ ἀπορίαις.

4. Γίνεται δὲ ἡ ἀπορία μάλιστα, ὅτι μηδὲ κατ' ἐπιστή-
 μην ἢ σύνεσις ἐκείνου μηδὲ κατὰ νόησιν, ὥσπερ τὰ ἄλλα
 νοητά, ἀλλὰ κατὰ παρουσίαν ἐπιστήμης κρείττονα. πάσχει
 δὲ ἡ ψυχὴ τοῦ ἐν εἶναι τὴν ἀπόστασιν καὶ οὐ πάντῃ ἐστὶν
 5 ἐν, ὅταν ἐπιστήμην του λαμβάνῃ· λόγος γὰρ ἡ ἐπιστήμη,

3. 42 cf. Plat. *Parm.* 139b3; 138b5-6; 141a5 43 = Plat. *Symp.*
 211b1; *Phaed.* 78d5-6 4. 1-2 cf. Plat. *Parm.* 142a2-3

3. 34 πρὸ Igal ibid.: παρ' *Enn.* 41 νοῦν (scil. λεκτέον) wBRJ^oUCQ;
 νοῦς J^{ao} (in s. ser. v J¹) Kirchhoff ψυχὴ Kirchhoff 43 ἀλλ' αὐτὸ Heintz
 c Plat.: ἀλλὰ τὸ *Enn.* 49 μενεῖ scripsit Dodds: μένει *Enn.* 51 ἐκείνου²
Enn.: ἐκείνο A³ = Ficinus 52 "ὄντος" Page: ὄντως *Enn.* λέγοντα:
 λέγεται x

πολλὰ δὲ ὁ λόγος. παρέρχεται οὖν τὸ ἐν εἰς ἀριθμὸν καὶ
 πλήθος πεσοῦσα. ὑπὲρ ἐπιστήμην τοῖνυν δεῖ δραμεῖν καὶ
 μηδαμῇ ἐκβαίνειν τοῦ ἐν εἶναι, ἀλλ' ἀποστήναι δεῖ καὶ
 ἐπιστήμης καὶ ἐπιστητῶν καὶ παντὸς ἄλλου καὶ καλοῦ
 θεάματος. πᾶν γὰρ καλὸν ὕστερον ἐκείνου καὶ παρ' ἐκεί- 10
 νου, ὥσπερ πᾶν φῶς μεθημερινὸν παρ' ἡλίου. διὸ οὐδὲ
 ῥητὸν οὐδὲ γραπτόν, φησιν, ἀλλὰ λέγομεν καὶ γράφομεν
 πέμποντες εἰς αὐτὸ καὶ ἀνεγείροντες ἐκ τῶν λόγων ἐπὶ τὴν
 θεάν ὥσπερ ὁδὸν δεικνύντες τῷ τι θεάσασθαι βουλομένῳ.
 μέχρι γὰρ τῆς ὁδοῦ καὶ τῆς πορείας ἡ δίδασις, ἡ δὲ 15
 θέα αὐτοῦ ἔργον ἤδη τοῦ ἰδεῖν βεβουλευμένου. εἰ δὲ μὴ
 ἤλθῃ τις ἐπὶ τὸ θέαμα, μηδὲ σύνεσιν ἔσχεν ἢ ψυχὴ τῆς
 ἐκεῖ ἀγλαίας μηδὲ ἔπαθε μηδὲ ἔσχεν ἐν εαυτῷ οἶον ἔρωτι-
 κὸν πάθημα ἐκ τοῦ ἰδεῖν ἐραστοῦ ἐν ᾧ ἔρᾳ ἀναπαυσ- 20
 μένου, δεξάμενος φῶς ἀληθινὸν καὶ πᾶσαν τὴν ψυχὴν περι-
 φωτίσαν διὰ τὸ ἐγγυτέρω γεγενῆσθαι, ἀναβεβηκέναι δὲ ἔτι
 ὀπισθοβαρὴς ὑπάρχων, ἃ ἐμπόδια ἦν τῇ θέᾳ, καὶ οὐ μόνος
 ἀναβεβηκώς, ἀλλ' ἔχων τὸ διεῖργον ἀπ' αὐτοῦ, ἢ μήπω εἰς
 ἐν συναχθεῖς—οὐ γὰρ δὴ ἄπεστιν οὐδενὸς ἐκείνο καὶ
 πάντων δέ, ὥστε παρὼν μὴ παρεῖναι ἀλλ' ἢ τοῖς δέχεσθαι 25
 δυναμένοις καὶ παρεσκευασμένοις, ὥστε ἐναρμόσαι καὶ
 οἶον ἐφάψασθαι καὶ θιγεῖν ὁμοιότητι καὶ τῇ ἐν αὐτῷ
 δυνάμει συγγενεῖ τῷ ἀπ' αὐτοῦ· ὅταν οὕτως ἔχῃ, ὥς εἶχεν,
 ὅτε ἤλθεν ἀπ' αὐτοῦ, ἤδη δύναται ἰδεῖν ὥς πέφυκεν ἐκεί-
 νος θεατὸς εἶναι—εἰ οὖν μήπω ἐστὶν ἐκεῖ, ἀλλὰ διὰ ταῦτα 30

4. 11-12 = Plat. *Epist.* vii. 341c5
 27-8 cf. *ibid.* 490b4

15 cf. Plat. *Resp.* 532c3

4. 19 ἐραστοῦ coniungendum cum πάθημα 19-20 ἀναπαυσάμενῳ x
 20 δεξάμενος Kirchhoff: δεξάμενον *Enn.* 20-1 περιφωτίσαν suspic.
 Harder: περιφωτίσας *Enn.*, sed scriba litteram s qua 20 δεξάμενον corrigere
 debuit, inepto loco collocavit 21 ἀναβεβηκέναι regitur ab ὀπισθοβαρῆς
 26 ἐναρμόσαι congruere Ficinus recte 28 συγγενῇ w τῷ ἀπ'
 αὐτοῦ quia ab *Enn.* procedit Igal recte 29 ὅταν w
 29 ὅταν w

ἔστιν ἔξω, ἢ δι' ἔνδειαν τοῦ παιδαγωγούντος λόγου καὶ πίστιν περὶ αὐτοῦ παρεχομένου, δι' ἐκεῖνα μὲν αὐτὸν ἐν αἰτία τιθέσθω, καὶ πειράσθω ἀποστὰς πάντων μόνος εἶναι, ἃ δὲ ἐν τοῖς λόγοις ἀπιστεῖ ἐλλείπων, ὥδε δια-
35 νοείσθω.

5. Ὅστις οἶεται τὰ ὄντα τύχῃ καὶ τῷ αὐτομάτῳ διοικεῖσθαι καὶ σωματικαῖς συνέχεσθαι αἰτίαις, οὗτος πόρρω ἀπελήλαται καὶ θεοῦ καὶ ἐννοίας ἐνός, καὶ ὁ λόγος οὐ πρὸς τούτους, ἀλλὰ πρὸς τοὺς ἄλλην φύσιν παρὰ τὰ σώματα
5 τιθεμένους καὶ ἀνιόντας ἐπὶ ψυχὴν. καὶ δὴ δεῖ τούτους φύσιν ψυχῆς κατανεοηκέναι τὰ τε ἄλλα καὶ ὡς παρὰ νοῦ ἔστι καὶ λόγου παρὰ τούτου κοινωνήσασα ἀρετὴν ἴσχει· μετὰ δὲ ταῦτα νοῦν λαβεῖν ἕτερον τοῦ λογιζομένου καὶ λογιστικοῦ καλουμένου, καὶ τοὺς λογισμοὺς ἤδη οἶον ἐν δια-
10 στάσει καὶ κινήσει, καὶ τὰς ἐπιστήμας λόγους ἐν ψυχῇ τὰς τοιαύτας ἐν φανερῷ ἤδη γεγονυίας τῷ ἐν τῇ ψυχῇ γεγονέναι τὸν νοῦν τῶν ἐπιστημῶν αἴτιον. καὶ νοῦν ἰδόντα οἶον αἰσθητὸν τῷ ἀντιληπτὸν εἶναι ἐπαναβεβηκότα τῇ ψυχῇ καὶ πατέρα αὐτῆς ὄντα κόσμον νοητόν, νοῦν ἥσυχον καὶ ἀτρεμῇ
15 κίνησιν φατέον πάντα ἔχοντα ἐν αὐτῷ καὶ πάντα ὄντα, πλήθος ἀδιάκριτον καὶ αὐτὸ διακεκριμένον. οὔτε γὰρ διακρίνεται ὡς οἱ λόγοι οἱ ἤδη καθ' ἐν νοούμενοι, οὔτε συγκέχυται τὰ ἐν αὐτῷ· πρόεισι γὰρ ἕκαστον χωρὶς· οἶον καὶ ἐν ταῖς ἐπιστήμασι πάντων ἐν ἡμέρῃ ὄντων ὁμοῦς ἐστὶν
20 ἕκαστον χωρὶς αὐτῶν. τοῦτο οὖν τὸ ὁμοῦ πλήθος, ὁ κόσμος ὁ νοητός, ἔστι μὲν ὁ πρὸς τῷ πρώτῳ, καὶ φησιν αὐτὸ ὁ λόγος ἐξανάγκης εἶναι, εἴπερ τις καὶ ψυχὴν εἶναι, τοῦτο δὲ κυριώτερον ψυχῆς· οὐ μέντοι πρῶτον, ὅτι ἐν μὴδὲ

5. 1 cf. Aristot. *Phys.* B 4. 195^b31; *Metaph.* A 3. 984^b14 et Z 7. 1032^a29

4. 34 ἐν τοῖς λόγοις cum ἐλλείπων coniungendum 5. 11 τῷ: τῶν x
13 τῷ: τὸ x ψυχῇ: τύχη x 14 ἥσυχον femininum 21 δ: ὁ
w: del. Kirchhoff τὸ πρῶτον x 22 εἶναι² scil. φησιν ἐξανάγκης

ἀπλοῦν· ἀπλοῦν δὲ τὸ ἐν καὶ ἡ πάντων ἀρχή. τὸ δὴ πρὸ τοῦ ἐν τοῖς οὐσι τιμιωτάτου, εἴπερ δεῖ τι πρὸ νοῦ εἶναι 25 ἐν μὲν εἶναι βουλομένου, οὐκ ὄντος δὲ ἐν, ἐνοειδούς δέ, ὅτι αὐτῷ μὴδὲ ἐσκέδασται ὁ νοῦς, ἀλλὰ σύνεστιν ἑαυτῷ ὄντως οὐ διαρτήσας ἑαυτὸν τῷ πλησίον μετὰ τὸ ἐν εἶναι, ἀποστήναι δὲ πῶς τοῦ ἐνός τολμήσας—τὸ δὴ πρὸ τούτου θαῦμα τοῦ ἐν, ὃ μὴ ὄν ἐστιν, ἵνα μὴ καὶ ἐνταῦθα κατ' ἄλλου 30 τὸ ἐν, ὃ ὄνομα μὲν κατὰ ἀλήθειαν οὐδὲν προσήκον, εἴπερ δὲ δεῖ ὀνομάσαι, κοινῶς ἂν λεχθὲν προσηκόντως ἐν, οὐχ ὡς ἄλλο, εἴτα ἐν, χαλεπὸν μὲν γνωσθῆναι διὰ τοῦτο, γιγνωσκόμενον δὲ μάλλον τῷ ἀπ' αὐτοῦ γεννήματι, τῇ οὐσίᾳ —καὶ ἄγει εἰς οὐσίαν νοῦς—καὶ αὐτοῦ ἡ φύσις τοιαύτη, 35 ὡς πηγὴν τῶν ἀρίστων εἶναι καὶ δύναμιν γεννώσαν τὰ ὄντα μένουσαν ἐν ἑαυτῇ καὶ οὐκ ἐλαττουμένην οὐδὲ ἐν τοῖς γινομένοις ὑπ' αὐτῆς οὔσαν. ὃ τι καὶ πρὸ τούτων, ὀνομάζομεν ἐν ἐξανάγκης τῷ σημαίνειν ἀλλήλοις αὐτὴν τῷ ὀνόματι εἰς ἐννοιαν ἀμέριστον ἄγοντες καὶ τὴν ψυχὴν 40 ἐνοῦν θέλοντες, οὐχ οὕτως ἐν λέγοντες καὶ ἡμέρες, ὡς σημείον ἢ μονάδα λέγομεν· τὸ γὰρ οὕτως ἐν ποσοῦ ἀρχαί, ὃ οὐκ ἂν ὑπέστη μὴ προούσης οὐσίας καὶ τοῦ πρὸ οὐσίας· οὐκ οὖν δεῖ ἐνταῦθα βάλλειν τὴν διάνοιαν· ἀλλὰ ταῦτα ὁμοίως αἰεὶ ἐκείνοις ἐν ἀναλογίαις τῷ ἀπλῶ καὶ τῇ φυγῇ 45 τοῦ πλήθους καὶ τοῦ μερισμοῦ.

6. Πῶς οὖν λέγομεν ἐν, καὶ πῶς τῇ νοήσει ἐφαρμοστέον;

5. 31 cf. Plat. *Parm.* 142 a 3

5. 26 ἐν² om. x 27 αὐτῷ scil. τῷ νῷ, dativus commodi 29-30 τὸ δὴ πρὸ τούτου (recipit 24-5 τὸ δὴ πρὸ τοῦ) subiectum, θαῦμα praedicatum 30 τοῦ: τὸ A² = Ficinus, sed ἐν non declinatum ut VI. 9. 1. 4 et 33 δ μὴ ὄν: ὁμοίον x 33 εἴτα: ἢ τὰ x 35 καὶ²—νοῦς nempe in essentiam intellectus adducit Ficinus recte αὐτοῦ scil. τοῦ ἐνός 38 γινομένοις x οὐσα x ὃ τι id quod τούτου x 39 αὐτὴν i.e. 35 ἡ φύσις 41 ἐνοῦν U: ἐν οὐ AxC¹⁰Q; ἐνου uel ενου EBC¹⁰ 42 λέγομεν Harder: λέγοντες Enn. ἀρχαί Enn. recte, nam σημείον et μονάς duo principia

ἡ πλεόνως τιθέμενον ἐν ἡ ὡς μονὰς καὶ σημεῖον ἐνίζεται.
 ἐνταῦθα μὲν γὰρ μέγεθος ἡ ψυχὴ ἀφελούσα καὶ ἀριθμοῦ
 πλήθος καταλήγει εἰς τὸ σμικρότατον καὶ ἐπερείδεται τινι
 5 ἀμερεῖ μὲν, ἀλλὰ ὁ ἦν ἐν μεριστῷ καὶ ὁ ἐστὶν ἐν ἄλλῳ· τὸ
 δὲ οὔτε ἐν ἄλλῳ οὔτε ἐν μεριστῷ οὔτε οὕτως ἀμερές,
 ὡς τὸ μικρότατον· μέγιστον γὰρ ἀπάντων οὐ μεγέθει, ἀλλὰ
 δυνάμει, ὥστε καὶ τὸ ἀμέγεθες δυνάμει· ἐπεὶ καὶ τὰ μετ'
 αὐτὸ ὄντα ταῖς δυνάμεσιν ἀμέριστα καὶ ἀμερῇ, οὐ τοῖς
 10 ὄγκοις. ληπτέον δὲ καὶ ἀπειρον αὐτὸν οὐ τῷ ἀδιεξιτήτῳ ἡ
 τοῦ μεγέθους ἡ τοῦ ἀριθμοῦ, ἀλλὰ τῷ ἀπεριλήπτῳ τῆς δυ-
 νάμεως. ὅταν γὰρ ἂν αὐτὸν νοήσης οἷον ἡ νοῦν ἡ θεόν, πλέ-
 ον ἐστί· καὶ αὐτὸς ὅταν αὐτὸν ἐνίσῃς τῇ διανοίᾳ, καὶ ἐνταῦθα
 πλέον ἐστὶν ἡ ὅσον ἂν αὐτὸν ἐφαντάσῃς εἰς τὸ ἐνικώτερον
 15 τῆς σῆς νοήσεως εἶναι· ἐφ' αὐτοῦ γὰρ ἐστὶν οὐδενὸς αὐτῷ
 συμβεβηκότος. τῷ αὐτάρκει δ' ἂν τις καὶ τὸ ἐν αὐτοῦ ἐνθυ-
 μηθεῖ. δεῖ μὲν γὰρ ἰκανώτατον <ὄν> ἀπάντων καὶ αὐταρ-
 κέστατον, καὶ ἀνευδεέστατον εἶναι· πᾶν δὲ πολὺ καὶ [μὴ ἐν]
 ἐνδεές μὴ ἐν ἐκ πολλῶν γενόμενον. δέεται οὖν αὐτοῦ ἡ
 20 οὐσία ἐν εἶναι. τὸ δὲ οὐ δέεται αὐτοῦ· αὐτὸ γὰρ ἐστὶ. καὶ
 μὴν πολλὰ ὄν τοσούτων δέεται, ὅσα ἔστι, καὶ ἕκαστον τῶν
 ἐν αὐτῷ μετὰ τῶν ἄλλων ὄν καὶ οὐκ ἐφ' αὐτοῦ, ἐνδεές τῶν
 ἄλλων ὑπάρχον, καὶ καθ' ἐν καὶ κατὰ τὸ ὅλον τὸ τοιοῦτον ἐν-
 δεές παρέχεται. εἴπερ οὖν δεῖ τι αὐταρκέστατον εἶναι, τὸ ἐν

6. 6 = Plat. *Parm.* 138 a 2-3 10 cf. *ibid.* 137 d 7; Aristot. *Phys.* Γ 7.
 207^b28-9 17-18 cf. Plat. *Phileb.* 20 d 3 et 60 c 4; Aristot. *Metaph.* N 4.
 1091^b16-17; *Eth. Nic.* A 5. 1097^b7-8

6. 2 ἡ¹ *neptre*, ἡ² *quam* τιθέμενον medium masculinum, scil. ἐφαρμοστέον
 8 δυνάμει (bis) *ui*, non *potentia* 12 *an* om. JU ἡ¹ om. w
 14 ὅσον Gollwitzer: θεὸν *Enn.* αὐτὸν A²⁰Ex: αὐτὸ A²⁰BUCQ² εἰς
 τὸ coniungendum cum εἶναι 16-17 ἐνθυμηθεῖ Gollwitzer: ἐν οὐ μὴ
 θεῖν *Enn.* 17 <ὄν> Harder 18-19 πᾶν—γενόμενον *quidquid multum*
est, indigens quoque est, donec unum ex multis factum non est 18 μὴ ἐν *del.*
Puelma, Mus. Helv. 36, 1979, 94 19 αὐτοῦ cum οὐσία coniungendum
 23-4 τὸ τοιοῦτον ἐνδεές obiectum

εἶναι δεῖ τοιοῦτον ὄν μόνον, οἷον μήτε πρὸς αὐτὸ μήτε 25
 πρὸς ἄλλο ἐνδεές εἶναι. οὐ γὰρ τι ζητεῖ, ἵνα ᾖ, οὐδ' ἵνα
 εὖ ᾖ, οὐδὲ ἵνα ἐκεῖ ἰδρυθῇ. τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις αἴτιον ὄν
 οὐ παρ' ἄλλων ἔχει ὁ ἐστὶ, τό τε εὖ τί ἂν εἴη αὐτῷ ἕξω
 αὐτοῦ; ὥστε οὐ κατὰ συμβεβηκὸς αὐτῷ τὸ εὖ· αὐτὸ γὰρ
 ἐστὶ. τόπος τε οὐδεὶς αὐτῷ· οὐ γὰρ δέεται ἰδρύσεως ὥστερ 30
 αὐτὸ φέρειν οὐ δυνάμενον, τό τε ἰδρυθησόμενον ἄψυχον καὶ
 ὄγκος πίπτων, ἐὰν μήπω ἰδρυθῇ. ἰδρυται δὲ καὶ τὰ ἄλλα
 διὰ τοῦτον, δι' ὃν ὑπέστη ἅμα καὶ ἔσχεν εἰς ὃν ἐτάχθη τόπον·
 ἐνδεές δὲ καὶ τὸ τόπον ζητοῦν. ἀρχὴ δὲ οὐκ ἐνδεές τῶν
 μετ' αὐτό· ἡ δ' ἀπάντων ἀρχὴ ἀνευδεές ἀπάντων. ὁ τι γὰρ 35
 ἐνδεές, ἐφίεμενον ἀρχῆς ἐνδεές· εἰ δὲ τὸ ἐν ἐνδεές του,
 ζητεῖ δηλονότι τὸ μὴ εἶναι ἐν· ὥστε ἐνδεές ἐσται τοῦ
 φθεροῦντος· πᾶν δὲ ὃ ἂν λέγεται ἐνδεές, τοῦ εὖ καὶ τοῦ
 σώζοντος ἐστὶν ἐνδεές. ὥστε τῷ ἐνὶ οὐδὲν ἀγαθόν ἐστιν·
 οὐδὲ βούλησις τοίνυν οὐδενός· ἀλλ' ἐστὶν ὑπεράγαθον καὶ 40
 αὐτὸ οὐχ ἑαυτῷ, τοῖς δὲ ἄλλοις ἀγαθόν, εἴ τι αὐτοῦ δύνα-
 ται μεταλαμβάνειν. οὐδὲ νόησις, ἵνα μὴ ἐτερότης· οὐδὲ
 κίνησις· πρὸ γὰρ κινήσεως καὶ πρὸ νοήσεως. τί γὰρ καὶ
 νοήσει; ἑαυτόν; πρὸ νοήσεως τοίνυν ἀγνοῶν ἐσται, καὶ
 νοήσεως δεήσεται, ἵνα γνῶ ἑαυτὸν ὁ αὐτάρκης ἑαυτῷ. 45
 οὐ τοίνυν, ὅτι μὴ γινώσκει μὴδὲ νοεῖ ἑαυτόν, ἀγνοία περὶ
 αὐτὸν ἐσται· ἡ γὰρ ἀγνοία ἐτέρου ὄντος γίνεταί, ὅταν
 θάτερον ἀγνοῇ θάτερον· τὸ δὲ μόνον οὔτε γινώσκει, οὔτε
 τι ἔχει ὁ ἀγνοεῖ, ἐν δὲ ὄν συνόν αὐτῷ οὐ δέεται νοήσεως
 αὐτοῦ. ἐπεὶ οὐδὲ τὸ συνεῖναι δεῖ προσάπτειν, ἵνα τηρῆς 50
 τὸ ἐν, ἀλλὰ καὶ τὸ νοεῖν καὶ τὸ συνεῖναι ἀφαιρεῖν καὶ

6. 50 cf. Plat. *Parm.* 138 a 3

6. 28 αὐτοῦ x 30 τε: δὲ w 33 τούτων x 36 του A¹⁸BCQ;
 τοῦ ER: τῷ J: τοῦτο A: om. U 37 ζητεῖν x 43-4 τί—ἑαυτόν; *quid*
enim intellet? an forte seipsum? Ficinus recte 46 μὴδὲ w
 51 συνεῖναι Preller: συνίεναι *Enn.*: an scribendum συνίεναι <καὶ τὸ συνεῖναι>?

ἑαυτοῦ νόησιν καὶ τῶν ἄλλων· οὐ γὰρ κατὰ τὸν νοοῦντα δεῖ
τάττειν αὐτόν, ἀλλὰ μάλλον κατὰ τὴν νόησιν. νόησις δὲ οὐ
νοεῖ, ἀλλ' αἰτία τοῦ νοεῖν ἄλλω· τὸ δὲ αἷτιον οὐ ταῦτόν τῳ
55 αἰτιατῶ. τὸ δὲ πάντων αἷτιον οὐδὲν ἔστιν ἐκείνων. οὐ
τοῖνυν οὐδὲ ἀγαθὸν λεκτέον τοῦτο, ὃ παρέχει, ἀλλὰ ἄλλως
τάγαθόν ὑπὲρ τὰ ἄλλα ἀγαθά.

7. Εἰ δ' ὅτι μηδὲν τούτων ἔστιν, ἀοριστεῖς τῇ γνώμῃ,
στήσων σαυτόν εἰς ταῦτα, καὶ ἀπὸ τούτων θεῶ· θεῶ δὲ
μὴ ἔξω ρίπτων τὴν διάνοιαν. οὐ γὰρ κείταί που ἐρμῶσαν
αὐτοῦ τὰ ἄλλα, ἀλλ' ἔστι τῳ δυναμένῳ θιγεῖν αἰεὶ
5 παρόν, τῳ δ' ἀδυνατοῦντι οὐ πάρεστιν. ὥπερ δὲ ἐπὶ
τῶν ἄλλων οὐκ ἔστι τι νοεῖν ἄλλο νοοῦντα καὶ πρὸς ἄλλω
ὄντα, ἀλλὰ δεῖ μηδὲν προσάπτειν τῳ νοουμένῳ, ἢ ἢ
αὐτὸ τὸ νοούμενον, οὕτω δεῖ καὶ ἐνταῦθα εἰδέναι, ὡς
οὐκ ἔστιν ἄλλου ἔχοντα ἐν τῇ ψυχῇ τύπον ἐκεῖνο νοῆσαι
10 ἐνεργούντος τοῦ τύπου, οὐδ' αὖ ἄλλοις κατελιγμένην
τὴν ψυχὴν καὶ κατεχομένην τυπωθῆναι τῳ τοῦ ἐναντίου
τύπῳ, ἀλλ' ὥσπερ περὶ τῆς ὕλης λέγεται, ὡς ἄρα ἅποιον
εἶναι δεῖ πάντων, εἰ μέλλει δέχεσθαι τοὺς πάντων τύπους,
οὕτω καὶ πολὺ μάλλον ἀνεῖδεον τὴν ψυχὴν γίνεσθαι, εἰ μέλ-
15 λει μηδὲν ἐμπόδιον ἐγκαθήμενον ἔσεσθαι πρὸς πλήρωσιν
καὶ ἔλλαμψιν αὐτῇ τῆς φύσεως τῆς πρώτης. εἰ δὲ τοῦτο,
πάντων τῶν ἔξω ἀφεμένην δεῖ ἐπιστραφῆναι πρὸς τὸ
εἶσω πάντη, μὴ πρὸς τι τῶν ἔξω κεκλίσθαι, ἀλλὰ ἀγνοή-
σαντα τὰ πάντα καὶ πρὸ τοῦ μὲν τῇ αἰσθήσει, τότε δὲ
20 καὶ τοῖς εἶδεσιν, ἀγνοήσαντα δὲ καὶ αὐτόν ἐν τῇ θέρᾳ

7. 12-13 cf. Plat. Tim. 50d 7-e 5; Stoic. Vel. Fr. i, n. 85 (= Diog. Laërt. 7. 134)

6. 52 τὸν AJUC^{pc}: τὸ EBRC^{ac} (ν C^a) Q νοοῦν Q 53 αὐτό
Kirchhoff 7. 4 αἰεὶ suspic. Harder, approbat Puelma, Mus. Helv. 36,
1979, 96: ἐκεῖ Enn., defendit van Winden, Mus. Helv. 37, 1980, 61-2
8 εἰδέναι: εἶναι w 13 εἶναι δεῖ transp. w 17 ἀφεμένην (scil. τὴν
ψυχὴν) wBUCQ: ἀφεμένη x: ἀφεμένον Kirchhoff 19 αἰσθήσει Page:
διαθέσει Enn.

ἐκείνου γενέσθαι, καὶ ἐκείνῳ συγγενόμενον καὶ ἰκανῶς οἶον
ὀμιλήσαντα ἦκειν ἀγγέλλοντα, εἰ δύναιτο, καὶ ἄλλω τὴν
ἐκεῖ συνουσίαν· οἷαν ἴσως καὶ Μίνως ποιούμενος
δαριστῆς τοῦ Διὸς ἐφημίσθη εἶναι, ἧς μεμνημένος
εἰδῶλα αὐτῆς τοὺς νόμους ἐτίθει τῇ τοῦ θεοῦ ἐπαφῇ εἰς 25
νόμων πληρούμενος θέσιν. ἢ καὶ τὰ πολιτικὰ οὐκ ἄξια
αὐτοῦ νομίσας αἰεὶ ἐθέλει μένειν ἄνω, ὅπερ καὶ τῳ
πολὺ ἰδόντι γένοιτο ἂν πάθημα. οὐδενός φησὶν ἔστιν
ἔξω, ἀλλὰ πᾶσι σύνεστιν οὐκ εἰδόσι. φεύγουσι γὰρ
αὐτοὶ αὐτοῦ ἔξω, μάλλον δὲ αὐτῶν ἔξω. οὐ δύνανται οὖν 30
ἐλεῖν ὃν πεφεύγασιν, οὐδ' αὐτοὺς ἀπολωλεκότες ἄλλον
ζητεῖν, οὐδὲ γὰρ παῖς αὐτοῦ ἔξω ἐν μανίᾳ γεγεννημένος
εἰδήσει τὸν πατέρα· ὃ δὲ μαθὼν ἑαυτὸν εἰδήσει καὶ
ὀπόθεν.

8. Εἰ τις οὖν ψυχὴ οἶδεν ἑαυτὴν τὸν ἄλλον χρόνον,
καὶ οἶδεν ὅτι ἡ κίνησις αὐτῆς οὐκ εὐθεία, ἀλλ' ἢ ὅταν
κλάσιν λάβῃ, ἢ δὲ κατὰ φύσιν κίνησις οἷα ἡ ἐν κύκλῳ
περὶ τι οὐκ ἔξω, ἀλλὰ περὶ κέντρον, τὸ δὲ κέντρον ἀφ'
οὐ ὁ κύκλος, κινήσεται περὶ τοῦτο, ἀφ' οὐ ἔστι, καὶ 5
τούτου ἀναρτήσεται συμφέρουσα ἑαυτὴν πρὸς τὸ αὐτό,
πρὸς ὃ ἐχρῆν μὲν πάσας, φέρονται δὲ αἱ θεῶν
ἀεί· πρὸς ὃ φερόμεναι θεοὶ εἰσι. θεὸς γὰρ τὸ ἐκείνῳ
συνημμένον, τὸ δὲ πόρρω ἀφιστάμενον ἄνθρωπος ὁ πολὺς

7. 22 ὀμιλήσαντα cf. Plat. Symp. 209c 2 23 συνουσίαν cf. Plat. Leg.
624b 1; Minos 319c 1 23-4 = Hom. τ 178-9 et Plat. Minos 319b 5-6
et d 9 25 cf. Plat. Leg. 624a 7-b 3; Minos 320b 4 26-7 cf. Plat.
Resp. 519d 4-6 27-8 cf. Plat. Phaedr. 248d 2 28-9 = Plat. Parm.
138c 4 8. 1-8 cf. Plat. Phaedr. 247d-248a 3 κλάσιν cf. Plat.
Tim. 43c 1

7. 21 ἐκείνου (genetivus possessoris) cum γενέσθαι coniungendum, cf. VI.
9. 10. 16 27 νομίσας αἰεὶ scripsit van Winden: νομίσασα εἰ Enn.
8. 1 τὸν ἄλλον χρόνον extra tempus summæ contemplationis 4 τὸ
δὲ κέντρον scil. ἐστίν 5 κινήσεται incipit apodosis τούτου x
6 τούτου Kirchhoff: τοῦτο Enn.

10 καὶ θηρίον. τὸ οὖν τῆς ψυχῆς οἶον κέντρον τοῦτό ἐστι
τὸ ζητούμενον; ἢ ἄλλο τι δεῖ νομίσαι, εἰς ὃ πάντα
οἶον κέντρα συμπίπτει; καὶ ὅτι ἀναλογία τὸ κέντρον
τοῦδε τοῦ κύκλου; οὐδὲ γὰρ οὕτω κύκλος ἢ ψυχὴ ὡς τὸ
σχῆμα, ἀλλ' ὅτι ἐν αὐτῇ καὶ περὶ αὐτὴν ἡ ἀρχαία
15 φύσις, καὶ ὅτι ἀπὸ τοιούτου, καὶ ἔτι μᾶλλον καὶ ὅτι
χωρισθεῖσαι ὅλαι. νῦν δέ, ἐπεὶ μέρος ἡμῶν κατέχεται
ὑπὸ τοῦ σώματος, οἶον εἴ τις τοὺς πόδας ἔχει ἐν ὕδατι,
τῷ δ' ἄλλῳ σώματι ὑπερέχει, τῷ δὴ μὴ βαπτισθέντι τῷ
σώματι ὑπεράραντες, τούτῳ συνάπτομεν κατὰ τὸ ἑαυτῶν
20 κέντρον τῷ οἶον πάντων κέντρῳ, καθάπερ τῶν μεγίστων
κύκλων τὰ κέντρα τῷ τῆς σφαίρας τῆς περιεχούσης
κέντρῳ, ἀναπαυόμενοι. εἰ μὲν οὖν σωματικοὶ ἦσαν, οὐ
ψυχικοὶ κύκλοι, τοπικῶς ἂν τῷ κέντρῳ συνῆπτον καὶ
που κειμένου τοῦ κέντρου περὶ αὐτὸ ἂν ἦσαν· ἐπεὶ δέ
25 αὐταὶ τε αἱ ψυχαὶ νοηταί, ὑπὲρ νοῦν τε ἐκείνο, δυνά-
μεσιν ἄλλαις, ἢ πέφυκε τὸ νοοῦν πρὸς τὸ κατανοοῦμενον
συνάπτειν, οἷήτεον τὴν συναφὴν γίνεσθαι καὶ πλεόνως τὸ
νοοῦν παρῆναι ὁμοιότητι καὶ ταυτότητι καὶ συνάπτειν
τῷ συγγενεῖ οὐδενὸς διείργοντος. σώμασι μὲν γὰρ
30 σώματα κωλύεται κοινωνεῖν ἀλλήλοις, τὰ δὲ ἀσώματα
σώμασιν οὐ διείργεται· οὐδ' ἀφέστηκε τοῖνυν ἀλλήλων

8. 10 θηρίον cf. Plat. *Phaedr.* 249b3 14-15 cf. Plat. *Tim.* 90d5;
Resp. 611d2; *Symp.* 192e9; VI. 5. 1. 16 17-19 cf. Plat. *Phaed.*
109d-e 26 cf. Plat. *Tim.* 90d4

8. 12 συμπίπτειν x καὶ scil. δεῖ νομίσαι 12-13 ὅτι—κύκλου per
analogiam huius visibilis circuli esse centrum 12 τὸ κέντρον (nomen centri)
BRUCQ; τοῦ κέντρου w: τῷ κέντρῳ J 14-16 ὅτι—ὅλαι analogia circuli
recte usurpatur quia in ea et circum eam est antiqua natura (i.e. vera animae
natura) et quia a tali (scil. ab uno) originem ducit magisque etiam quia animae
separatae a corpore totae sunt 18-19 τῷ³—σώματι eo ipso quod corpore non
est submersum Ficinus recte 19 συνάπτωμεν x 24 ἐπεὶ: ἐπειδὴ w
26 ἢ wBCQ; ἢ xU 27 πλεόνως JQ; πλέον ὡς wBRUC 29 τῷ
συγγενεῖ i.e. τῷ ἐνί 30 ἀλλήλοις UQ; ἀλλοις wBxC

τόπῳ, ἑτερότητι δὲ καὶ διαφορᾷ· ὅταν οὖν ἡ ἑτερότης μὴ
παρῇ, ἀλλήλοις τὰ μὴ ἕτερα πάρεσιν. ἐκείνο μὲν οὖν
μὴ ἔχον ἑτερότητα αἰεὶ πάρεσιν, ἡμεῖς δ' ὅταν μὴ
ἔχωμεν· καὶ ἐκείνου μὲν ἡμῶν οὐκ ἐφίεται, ὥστε περὶ ἡμᾶς 35
εἶναι, ἡμεῖς δὲ ἐκείνου, ὥστε ἡμεῖς περὶ ἐκείνο. καὶ
αἰεὶ μὲν περὶ αὐτό, οὐκ αἰεὶ δὲ εἰς αὐτὸ βλέπομεν, ἀλλ'
οἶον χορὸς ἐξῆς ᾄδων καίπερ ἔχων περὶ τὸν κορυφαῖον
τραπίην ἂν εἰς τὸ ἔξω τῆς θέας, ὅταν δὲ ἐπιστρέψῃ,
ᾄδει τε καλῶς καὶ ὄντως περὶ αὐτὸν ἔχει, οὕτω καὶ 40
ἡμεῖς αἰεὶ μὲν περὶ αὐτόν—καὶ ὅταν μὴ, λύσις ἡμῖν
παντελὴς ἔσται καὶ οὐκέτι ἐσόμεθα—οὐκ αἰεὶ δὲ εἰς αὐτόν·
ἀλλ' ὅταν εἰς αὐτόν ἴδωμεν, τότε ἡμῖν τέλος καὶ ἀνά-
παυλα καὶ τὸ μὴ ἀπάδειν χορεύουσιν ὄντως περὶ αὐτόν
χορεῖαν ἐνθεον. 45

9. Ἐν δὲ ταύτῃ τῇ χορείᾳ καθορᾷ πηγὴν μὲν ζωῆς,
πηγὴν δὲ νοῦ, ἀρχὴν ὄντος, ἀγαθοῦ αἰτίας, ῥίζαν ψυχῆς·
οὐκ ἐκχεομένων ἀπ' αὐτοῦ, εἴτ' ἐκείνον ἐλαττοῦντων· οὐ
γὰρ ὄγκος· ἢ φθαρτὰ ἂν ἦν τὰ γεννώμενα. νῦν δ' ἐστὶν
αἰδία, ὅτι ἡ ἀρχὴ αὐτῶν ὡσαύτως μένει οὐ μεμερισμένη 5
εἰς αὐτά, ἀλλ' ὅλη μένουσα. διὸ καὶ ἐκεῖνα μένει· οἶον εἰ
μένοντος ἡλίου καὶ τὸ φῶς μένοι. οὐ γὰρ ἀποτετμήμεθα
οὐδὲ χωρὶς ἐσμεν, εἰ καὶ παρεμπεσοῦσα ἡ σώματος φύσις
πρὸς αὐτὴν ἡμᾶς εἴλκυσεν, ἀλλ' ἐμπνέομεν καὶ σφύζομεθα
οὐ δόντος, εἴτ' ἀποστάντος ἐκείνου, ἀλλ' αἰεὶ χορηγούντος 10
ἕως ἂν ἢ ὅπερ ἐστί. μᾶλλον μέντοι ἐσμέν νεύσαντες πρὸς
αὐτὸ καὶ τὸ εὖ ἐνταῦθα, τὸ <δὲ> πόρρω εἶναι μόνον καὶ

8. 43-4 = *Plaj. Resp.* 532e3

8. 38 ἐξῆς (deinceps) ᾄδων Puelma, *Mus. Helv.* 37, 1980, 134: ἐξᾄδων
Enn. 39 τραπίην Perna: τραπὴ wBxUC: τραπίην Q 41 μὴ
Kirchhoff: ἢ Enn. 9. 2 ὄντος BUCQ; ὄντως wx 3 ἐκχεομένων
scil. τῶν γεννωμένων ἐκείνου (scil. τὸ ἐν) BxU: ἐκείνων wCQ οὐ: ὁ x
3-4 οὐ γὰρ ὄγκος subiectum τὸ ἐν 6 καὶ ἐκεῖνο x 9 ἐμπνέομεν
Kirchhoff: ἐν πνέομεν Enn. 12-13 τὸ²—ἦττον εἶναι hinc procul abesse nihil
aliud est quam esse minus Ficinus recte 12 <δὲ> Müller

ἦττον εἶναι. ἐνταῦθα καὶ ἀναπαύεται ψυχὴ καὶ κακῶν ἕξω
 εἰς τὸν τῶν κακῶν καθαρὸν τόπον ἀναδραμοῦσα· καὶ νοεῖ
 15 ἐνταῦθα, καὶ ἀπαθὴς ἐνταῦθα. καὶ τὸ ἀληθῶς ζῆν
 ἐνταῦθα· τὸ γὰρ νῦν καὶ τὸ ἄνευ θεοῦ ἵχνος ζωῆς
 ἐκείνην μιμούμενον, τὸ δὲ ἐκεῖ ζῆν ἐνέργεια μὲν νοῦ·
 ἐνέργεια δὲ καὶ γεννᾷ θεοὺς ἐν ἡσυχῇ τῇ πρὸς ἐκείνο
 ἐπαφῇ, γεννᾷ δὲ κάλλος, γεννᾷ δικαιοσύνην, ἀρετὴν γεννᾷ.
 20 ταῦτα γὰρ κύει ψυχὴ πληρωθεῖσα θεοῦ, καὶ τοῦτο αὐτῇ
 ἀρχὴ καὶ τέλος· ἀρχὴ μὲν, ὅτι ἐκεῖθεν, τέλος δέ, ὅτι τὸ
 ἀγαθὸν ἐκεῖ. καὶ ἐκεῖ γενομένη γίγνεται αὐτὴ καὶ ὅπερ ἦν·
 τὸ γὰρ ἐνταῦθα καὶ ἐν τούτοις ἐκπτώσεις καὶ φυγὴ καὶ
 πτερορρύσεις. δηλοῖ δὲ ὅτι τὸ ἀγαθὸν ἐκεῖ καὶ ὁ ἔρως
 25 ὁ τῆς ψυχῆς ὁ σύμφυτος, καθὼ καὶ συνέζευκται Ἐρως
 ταῖς Ψυχαῖς καὶ ἐν γραφαῖς καὶ ἐν μύθοις. ἐπεὶ γὰρ ἕτε-
 ρον θεοῦ ἐκείνη, ἐξ ἐκείνου δέ, ἐρᾷ αὐτοῦ ἐξανάγκης.
 καὶ οὐσα ἐκεῖ τὸν οὐράνιον Ἐρωτα ἔχει, ἐνταῦθα δὲ
 πάνδημος γίγνεται· καὶ γὰρ ἐστὶν ἐκεῖ Ἀφροδίτη οὐρα-
 30 νία, ἐνταῦθα δὲ γίγνεται πάνδημος οἷον ἐταιρισθεῖσα. καὶ
 ἐστὶ πάσα ψυχὴ Ἀφροδίτῃ· καὶ τοῦτο αἰνίττεται καὶ τὰ τῆς
 Ἀφροδίτης γενέθλια καὶ ὁ Ἐρως ὁ μετ' αὐτῆς γενόμενος.
 ἐρᾷ οὖν κατὰ φύσιν ἔχουσα ψυχὴ θεοῦ ἐνωθῆναι θέλου-
 σα, ὥσπερ παρθένος καλοῦ πατρὸς καλὸν ἔρωτα. ὅταν
 35 δὲ εἰς γένεσιν ἐλθοῦσα οἷον μνηστεύεται ἀπατηθῇ, ἄλλον

Inde ab οἷον 9. 35 Enn. = w(= AE) B R J U C Q

9. 17 cf. Aristot. *Metaph.* A 7. 1072^b27 19-20 cf. Plat. *Symp.*
 209a-c 21 cf. Plat. *Leg.* 715c8 24 cf. Plat. *Phaedr.* 246c2 et
 248c9 28-30 cf. Plat. *Symp.* 180d8-c3 31-2 cf. *ibid.* 203c2-3

9. 13 κακῶν ἕξω scil. ἐστίν 14 νοεῖν x 15 ζῆν· ζῆν αὐτὸ x
 17 μιμούμενον A³ (= Ficinus): μιμουμένου Enn. 18 ἡσυχῇ femininum
 19 γεννᾷ: γεννᾷ δὲ w 20 ταῦτα: ταύτην x 21 ὅτι om. x
 22 αὐτῇ καὶ: καὶ αὐτῇ x: αὐτῇ Volkman 26 τῆς ψυχῆς x 27 ἐκείνη
 Q⁹⁰: ἐκείνου Enn. (η Q⁹) 28-9 ἐνταῦθα—γίγνεται del. Kirchhoff
 29 πάνδημος scil. ὁ Ἐρως 34 καλοῦ: καλῇ Harder² πατρὸς
 Kirchhoff: πρὸς wBR C Q: om. J U καλὸν ἔρωτα scil. ἐρᾷ

ἀλλαξαμένη θνητὸν ἔρωτα ἐρημία πατρὸς ὑβρίζεται· μισή-
 σασα δὲ πάλιν τὰς ἐνταῦθα ὕβρεις ἀγνεύσασα τῶν τῆδε
 πρὸς τὸν πατέρα αὐθις στελλομένη εὐπαθεῖ. καὶ οἷς
 μὲν ἄγνωστόν ἐστὶ τὸ πάθημα τοῦτο, ἐντεῦθεν ἐνθυμείσθω
 ἀπὸ τῶν ἐνταῦθα ἐρώτων, οἷον ἐστὶ τυχεῖν ὧν τις 40
 μάλιστα ἐρᾷ, καὶ ὅτι ταῦτα μὲν τὰ ἐρώμενα θνητὰ καὶ
 βλαβερὰ καὶ εἰδῶλων ἔρωτες καὶ μεταπίπτει, ὅτι οὐκ ἦν
 τὸ ὄντως ἐρώμενον οὐδὲ τὸ ἀγαθὸν ἡμῶν οὐδ' ὃ
 ζητούμεν. ἐκεῖ δὲ τὸ ἀληθινὸν ἐρώμενον, ᾧ ἐστὶ καὶ
 συνεῖναι μεταλαμβάνοντα αὐτοῦ καὶ ὄντως ἔχοντα, οὐ 45
 περιπτυσσόμενον σαρκὶν ἕξωθεν. ὅστις δὲ εἶδεν, οἶδεν
 ὃ λέγω, ὥς ἡ ψυχὴ ζωὴν ἄλλην ἴσχει τότε καὶ προσιοῦσα
 καὶ ἤδη προσελθοῦσα καὶ μετασχοῦσα αὐτοῦ, ὥστε
 γινῶναι διατεθείσαν, ὅτι πάρεστιν ὁ χορηγὸς ἀληθινῆς
 ζωῆς, καὶ δεῖ οὐδενὸς ἔτι. τούναντίον δὲ ἀποθέσθαι τὰ 50
 ἄλλα δεῖ, καὶ ἐν μόνῳ στήναι τούτῳ, καὶ τοῦτο γενέσθαι
 μόνον περικόψαντα τὰ λοιπὰ ὅσα περικείμεθα· ὥστε
 ἐξελθεῖν σπεῦδειν ἐντεῦθεν καὶ ἀγανακτεῖν ἐπὶ θάτερα
 δεδεμένους, ἵνα τῷ ὅλῳ αὐτῶν περιπτυξώμεθα καὶ μηδὲν
 μέρος ἔχοιμεν, ᾧ μὴ ἐφαπτόμεθα θεοῦ. ὁρᾷν δὲ ἐστὶν 55
 ἐνταῦθα κακεῖνον καὶ ἑαυτὸν ὡς ὁρᾷν θέμεις· ἑαυτὸν μὲν
 ἡγλαῖσμένον, φωτὸς πλήρη νοητοῦ, μᾶλλον δὲ φῶς αὐτὸ
 καθαρὸν, ἀβαρὴ, κοῦφον, θεὸν γενόμενον, μᾶλλον δὲ ὄντα,
 ἀναφθέντα μὲν τότε, εἰ δὲ πάλιν βαρύνουτο, ὥσπερ
 μαραινόμενον. 60

10. Πῶς οὖν οὐ μένει ἐκεῖ; ἢ ὅτι μήπω ἐξεληλύθεν
 ὁλος. ἔσται δὲ ὅτε καὶ τὸ συνεχές ἔσται τῆς θεάς
 οὐκέτι ἐνοχλουμένῳ οὐδεμίαν ἐνόχλησιν τοῦ σώματος.
 ἐστὶ δὲ τὸ ἐωρακὸς οὐ τὸ ἐνοχλούμενον, ἀλλὰ τὸ ἄλλο,

9. 38 = Plat. *Phaedr.* 247d4 42-4 cf. Plat. *Symp.* 212a4-5
 46 σαρκὶν cf. *ibid.* 211c2 46-7 = Pausanias i. 37. 4 et Plot. I. 6. 7. 2

9. 46 εἶδεν: οἶδεν w 47 προσιοῦσα Kirchhoff: προῖοθα Enn.
 10. 1 οὐ om. J U 2 ὁλος B⁹⁰U⁹⁰C⁹⁰Q: ὅλως wB⁹⁰R⁹⁰J⁹⁰U⁹⁰

5 ὅτε τὸ ἑωρακὸς ἀργεῖ τὴν θέαν οὐκ ἀργοῦν τὴν ἐπιστήμην
τὴν ἐν ἀποδείξει καὶ πίστει καὶ τῷ τῆς ψυχῆς διαλο-
γισμῷ· τὸ δὲ ἰδεῖν καὶ τὸ ἑωρακὸς ἐστὶν οὐκέτι λόγος,
ἀλλὰ μείζον λόγου καὶ πρὸ λόγου καὶ ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὥσπερ
καὶ τὸ ὁρώμενον. ἑαυτὸν μὲν οὖν ἰδὼν τότε, ὅτε ὁρᾷ, τοι-
10 οὔτον ὀψεται, υἷλλον δὲ αὐτῷ τοιοῦτον συνέσται καὶ τοιοῦ-
τον αἰσθήσεται ἀπλοῦν γενόμενον. τάχα δὲ οὐδὲ “ὀψε-
ται” λεκτέον, τὸ δὲ “ὀφθέν”, εἴπερ δεῖ δύο ταῦτα λέγειν,
τό τε ὁρῶν καὶ ὁρώμενον, ἀλλὰ μὴ ἔν ἅμφω· τοιμηρὸς
μὲν ὁ λόγος. τότε μὲν οὖν οὔτε ὁρᾷ οὐδὲ διακρίνει ὁ ὁρῶν
15 οὐδὲ φαντάζεται δύο, ἀλλ’ οἷον ἄλλος γενόμενος καὶ οὐκ
αὐτὸς οὐδ’ αὐτοῦ συντελεῖ ἐκεῖ, κἀκεῖνου γενόμενος ἔν
ἐστὶν ὥσπερ κέντρῳ κέντρον συνάψας. καὶ γὰρ ἐνταῦθα
συνελθόντα ἔν ἐστι, τό τε δύο, ὅταν χωρὶς. οὕτω
καὶ ἡμεῖς νῦν λέγομεν ἕτερον. διὸ καὶ δυσφραστον τὸ
20 θέαμα· πῶς γὰρ ἂν ἀπαγγεῖλαιε τις ὡς ἕτερον οὐκ ἰδὼν
ἐκεῖ ὅτε ἐθεᾶτο ἕτερον, ἀλλὰ ἐν πρὸς ἑαυτὸν;

II. Τοῦτο δὴ ἐθέλον δηλοῦν τὸ τῶν μυστηρίων τῶνδε
ἐπίταγμα, τὸ μὴ ἐκφέρειν εἰς μὴ μεμνημένους, ὡς οὐκ
ἐκφορον ἐκεῖνο ὄν, ἀπείπε δηλοῦν πρὸς ἄλλον τὸ θεῖον,
ὅτῳ μὴ καὶ αὐτῷ ἰδεῖν εὐτύχηται. ἐπεὶ τοίνυν δύο οὐκ
5 ἦν, ἀλλ’ ἐν ἦν αὐτὸς ὁ ἰδὼν πρὸς τὸ ἑωραμένον, ὡς ἂν
μὴ ἑωραμένον, ἀλλ’ ἠνωμένον, ὃς ἐγένετο ὅτε ἐκεῖνῳ
ἐμῖγγυτο εἰ μεμνῶτο, ἔχοι ἂν παρ’ ἑαυτῷ ἐκείνου εἰκόνα.
ἦν δὲ ἐν καὶ αὐτὸς διαφορὰν ἐν αὐτῷ οὐδεμίαν πρὸς
ἑαυτὸν ἔχων οὔτε κατὰ ἄλλα—οὐ γάρ τι ἐκινεῖτο παρ’

10. 11-12 τάχα—ὀφθέν uertendum: fortasse ne dicendum quidem ‘uidebit’ hic,
illud autem ‘uisum est’ 14 οὐδὲ E^{ac}BRJUCQ; οὔτε AE^{pc} 16 συντελεῖ
ἐκεῖ pertinet illuc 17-18 ὥσπερ—ἐστι om. JU 18 τό τε δύο scil.
υἷσσι 19 λέγομεν scil. τὸ ἐν 21 ἐκεῖ ἐκεῖνο w ἕτερον
obiectum ad ἰδὼν 11. 1 τῶνδε terrestrium 2-3 ὡς—ὄν accusatiuus
absolutus 3 ἐκεῖνο i.e. τὸ ἐν 4 ὅτῳ: οὕτω JU 6 ὃς ἐγένετο
regitur ab μεμνῶτο 7 μεμνῶτο w: μεμνῶτο BJUCQ; μένιν/το R
9 οὔτε κατὰ ἄλλα continuatur ab 11 ἀλλ’ οὐδὲ λόγος κτλ.

αὐτῷ, οὐ θυμός, οὐκ ἐπιθυμία ἄλλου παρὴν αὐτῷ ἀνα- 10
βεβηκότι—ἀλλ’ οὐδὲ λόγος οὐδέ τις νόησις οὐδ’ ὅλως
αὐτός, εἰ δεῖ καὶ τοῦτο λέγειν. ἀλλ’ ὥσπερ ἀρπασθεῖς ἡ
ἐνθουσιᾶσας ἡσυχῇ ἐν ἐρήμῳ καὶ καταστάσει γεγένηται
ἀτρεμεῖ, τῇ αὐτοῦ οὐσίᾳ οὐδαμῇ ἀποκλίνων οὐδὲ περὶ
αὐτὸν στρεφόμενος, ἐστὼς πάντῃ καὶ οἷον στάσις γενό- 15
μενος. οὐδὲ τῶν καλῶν, ἀλλὰ καὶ τὸ καλὸν ἥδη ὑπερθέων,
ὑπερβὰς ἥδη καὶ τὸν τῶν ἀρετῶν χορόν, ὥσπερ τις εἰς τὸ
εἶσω τοῦ ἀδύτου εἰσδύς εἰς τοῦπίσω καταλιπὼν τὰ ἐν τῷ
νεῷ ἀγάλματα, ἃ ἐξεληθόντι τοῦ ἀδύτου πάλιν γίνεται
πρῶτα μετὰ τὸ ἐνδον θέαμα καὶ τὴν ἐκεῖ συνουσίαν πρὸς 20
οὐκ ἄγαλμα οὐδὲ εἰκόνα, ἀλλὰ αὐτό· ἃ δὴ γίνεταί δευτέρα
θεάματα. τὸ δὲ ἴσως ἦν οὐ θέαμα, ἀλλὰ ἄλλος τρόπος
τοῦ ἰδεῖν, ἑκστασις καὶ ἁπλωσις καὶ ἐπίδοσις αὐτοῦ καὶ
ἔφεσις πρὸς ἀφήν καὶ στάσις καὶ περινώσις πρὸς
ἐφαρμογήν, εἴπερ τις τὸ ἐν τῷ ἀδύτῳ θεάσεται. εἰ δ’ 25
ἄλλως βλέποι, οὐδὲν αὐτῷ πάρεστι. ταῦτα μὲν οὖν
μυήματα· καὶ τοῖς οὖν σοφοῖς τῶν προφητῶν αἰνίττεται,
ὅπως θεὸς ἐκεῖνος ὁράται· σοφὸς δὲ ἱερεὺς τὸ αἰνίγμα
συνιεῖς ἀληθινήν ἂν ποιοῖτο ἐκεῖ γενόμενος τοῦ ἀδύτου
τὴν θέαν. καὶ μὴ γενόμενος δὲ τὸ ἀδύτον τοῦτο ἀόρατόν 30
τι χρήμα νομίσας καὶ πηγὴν καὶ ἀρχήν, εἰδήσει ὡς ἀρχῇ
ἀρχὴν ὁρᾷ καὶ συγγίνεται [καὶ] τῷ ὁμοίῳ τὸ ὅμοιον. <καὶ>
οὐδὲν παραλιπὼν τῶν θείων ὅσα δύναται ψυχὴ ἔχειν καὶ

11. 22 Post θέαμα desinit E

11. 11 cf. Plat. Parm. 142 a 3 15 cf. Plat. Soph. 249 a 2 31 cf.
Plat. Phaedr. 245 c 9 32 cf. Philolaus Fr. A 29; Empedocles Fr. B 109;
Democritus Fr. B 164

11. 13 ἐνθουσιᾶσας ἡσυχῇ oxyomorion 14 οὐδαμῶ w 16 τῶν
καλῶν scil. 11 λόγος 19 ἐξεληθόντα RJQ 23 ἁπλωσις simplificatio
27 ad αἰνίττεται (medium) subiectum ταῦτα 29 τοῦ ἀδύτου regitur ab
ἐκεῖ 31 ἀρχῇ BRJUC: ἀρχήν A: ἀρχή Q 32 καὶ² transposuimus
32 τῷ ὁμοίῳ: τῶν ὁμοίων JU 33 οὐδὲν <οὖν> Dodds

- πρὸ τῆς θέας, τὸ λοιπὸν ἐκ τῆς θέας ἀπαιτεῖ· τὸ δὲ λοιπὸν
 35 τῷ ὑπερβάντι πάντα τὸ ὅ ἐστι πρὸ πάντων. οὐ γὰρ δὴ
 εἰς τὸ πάντη μὴ ὄν ἤξει ἡ ψυχῆς φύσις, ἀλλὰ κάτω μὲν
 βάσα εἰς κακὸν ἤξει, καὶ οὕτως εἰς μὴ ὄν, οὐκ εἰς τὸ
 παντελὲς μὴ ὄν. τὴν ἐναντίαν δὲ δραμούσα ἤξει οὐκ εἰς
 ἄλλο, ἀλλ' εἰς αὐτήν, καὶ οὕτως οὐκ ἐν ἄλλῳ οὐσα (οὐκ)
 40 ἐν οὐδενί ἐστιν, ἀλλ' ἐν αὐτῇ· τὸ δὲ ἐν αὐτῇ μόνῃ καὶ
 οὐκ ἐν τῷ ὄντι ἐν ἐκείνῳ· γίνεται γὰρ καὶ αὐτός τις οὐκ
 οὐσία, ἀλλ' ἐπέκεινα οὐσίας ταύτης, ἣ προσομιλεῖ.
 εἴ τις οὖν τοῦτο αὐτὸν γενόμενον ἴδοι, ἔχει ὁμοίωμα
 ἐκείνου αὐτόν, καὶ εἰ ἀφ' αὐτοῦ μεταβαίνει ὡς εἰκὼν πρὸς
 45 ἀρχέτυπον, τέλος ἂν ἔχοι τῆς πορείας. ἐκπίπτων δὲ
 τῆς θέας πάλιν ἐγείρας ἀρετὴν τὴν ἐν αὐτῷ καὶ κατανοή-
 σας ἑαυτὸν ταύταις κεκοσμημένον πάλιν κουφισθήσεται δι'
 ἀρετῆς ἐπὶ νοῦν ἰὼν καὶ σοφίαν καὶ διὰ σοφίας ἐπ' αὐτό.
 καὶ οὗτος θεῶν καὶ ἀνθρώπων θείων καὶ εὐδαιμόνων βίος,
 50 ἀπαλλαγὴ τῶν ἄλλων τῶν τῇδε, βίος ἀνήδονος τῶν τῇδε,
 φυγὴ μόνου πρὸς μόνον.

11. 42 = Plat. *Resp.* 509 b 9 45 = *ibid.* 532 e 3 48-9 cf. Plat.
Phaedr. 248 a 1; *Theaet.* 176 a 1-2

11. 39 (οὐκ) Thedinga 40-1 τὸ—ὄντι subiectum, ἐν ἐκείνῳ
 praedicatum 42 ταύτη ἢ ea qua 47 ταύταις i.e. ἀρεταῖς cf. lin. 46

ADDENDA

AD TOMVM PRIMVM ET ALTERVM

FONTES ADDENDI

Vita

3. 26-7 cf. Plat. *Leg.* 642 a 2-3
 16. 1-18 cf. *Nag Hammadi Library* (= *NHL*); García Bazán, *Plotino y la Gnosis* 317-29; Schwyzler, *Paulys Realenc. Suppl.* xv, 326-7
 16. 3 Ἀκυλῖνος cf. Joh. Lyd. *De mens.* 4. 76
 16. 6 Ζωροάστρης cf. Bidez-Cumont, *Les mages hellénisés* 2. 249-51 et *NHL*, cod. viii. 1, p. 132. g; Ζωστριανός cf. Arnobius 1. 52 et *NHL*, cod. viii. 1; Νικόθεος cf. Schmidt, *Unbekanntes altgriechisches Werk*, p. 342. 2
 16. 6-7 Ἀλλογενής cf. *NHL*, cod. xi. 3 et Epiphanius, *Panarion* 39. 5. 1 et 40. 7. 5 (= *Patrologia Graeca* 41. 669c et 688d)
 16. 7 Μέσσοος cf. *NHL*, cod. xi. 3, p. 50. 19 et 68. 28 et 69. 16
 17. 40 ἡνάγκασμαι cf. *Soph. El.* 221
 22. 45 σῆμα = Plat. *Crat.* 400 c 1 et *Gorg.* 493 a 3
 26. 40 cf. Eur. *Andr.* 265

I. 1

1. 1 cf. Plat. *Leg.* 897 a
 1. 3 cf. Plat. *Alcib.* 129 e
 1. 12-13 cf. Plat. *Tim.* 61 c 8-d 2
 2. 19 cf. Plat. *Phileb.* 59 c 4
 4. 24-5 cf. Aristot. *De an. B* 1. 4. 12^a 27-b₁
 5. 12-13 cf. *Stoic. Vet. Fr.* iii, n. 459
 8. 8 ὁμοῦ πάντα = Anaxagoras *Fr.* B 1
 8. 9-10 cf. Numenius *Fr.* 11 Leemans = *Fr.* 2 des Places
 8. 10 οὐσία τῇ ὄντως cf. Plat. *Soph.* 248 a 11
 8. 19-20 cf. Plat. *Tim.* 69 c 7
 9. 3-4 εἰρηται cf. I. 1. 7. 1-6; uide etiam I. 1. 9. 26
 10. 15 cf. Plat. *Resp.* 589 a 7-b 1

I. 2

1. 3-4 cf. Plat. *Resp.* 613 b 1
 1. 10-12 cf. Aristot. *Eth. Nic. K* 8. 1178^b 8-15
 1. 16-19 cf. Plat. *Phaed.* 82 a 11-b 2; *Resp.* 430 b 9-d 2
 1. 18-19 cf. Plat. *Resp.* 431 c 8-432 a 8